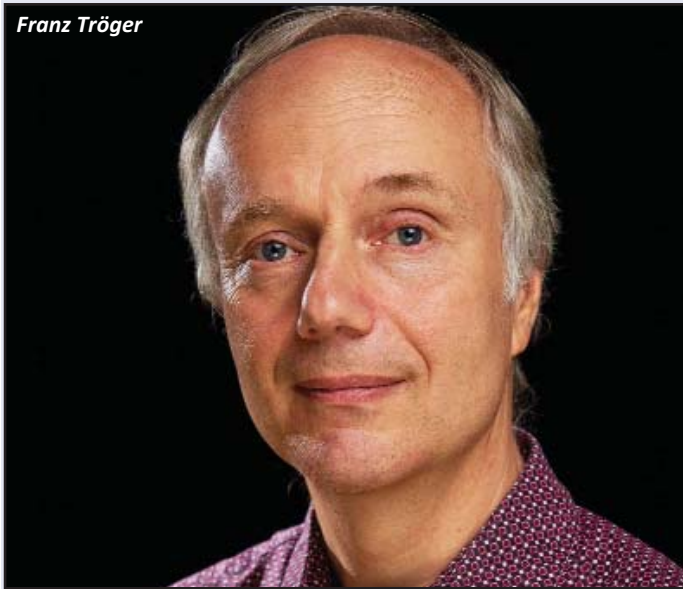

de cameră pe texte de Aloïse Corbaz (2015), exemplificate atât audio și video cât și cântate de autor la pian, Brăm a reușit să atingă temele de discuție propuse, a captat atenția publicului și a creat un dialog real cu cei prezenți. Un punct de legătură găsit de către compozitor între Elveția și România a fost prezentarea lucrării *Our da sumbrivas lungas* – un Ciclu de lucrări pentru șase voci soliste, compuse pe poemele autoarei Rut Plouda. Poemele sunt scrise în limba reto-romană (dialectul Vallader) una dintre cele patru limbi vorbite în Elveția și care are origini comune cu limba română.

Subliniind faptul că spre deosebire de începuturile perioadei sale de creație astăzi compozitorii au libertatea de a-și alege metodele de lucru (materialul sonor, forma și conținutul) lipsiți de constrângerea unui sistem anume, compozitorul elvețian a fost tot timpul preocupat în demersul său componistic de comunicarea lucrărilor sale către public. Toate piesele au ca punct de plecare o idee sau o poveste, dar pentru a ajunge să compui așa, susține dânsul, trebuie mai întâi să-ți însușești toate tehnicile și metodele înaintașilor. Abia după ce ai învățat cât mai mult și ai o bază solidă poți deveni liber.

Franz Tröger

În ceea ce privește relația dintre compozitor și public, părerile au fost diverse așa cum era de așteptat, iar discuțiile aprinse au dat naștere unor altor întrebări. Cât de important este să te gândești la public atunci când creezi? Cât de importantă este interpretarea în transmiterea partiturii? Relația dintre compozitor și interpret? Oare publicul știe ce vrea? Ce public alegi, pentru cine alegi să scrii, pentru că odată cu creșterea exponențială a omenirii interesele și preocupările publicului s-au diversificat. Va mai fi publicul de acum la fel cu cel de peste 20 de ani?

Concluzia compozitorului Thüring Bräm a fost aceea că este până la urmă o problemă de autenticitate. Trebuie să fim autentici cu noi înșine și atunci publicul va rezona cu demersul nostru artistic. În cele din urmă, pot spune că am asistat, într-o zi de miercuri cu parfum de tei, nu numai la o prelegere despre propria creație ci și la o lecție de autenticitate.

Într-un dialog cu Alfred Hoffman din anul 1990, Ștefan Niculescu, întrebat de către acesta: "Cine va veni la București?", în Festivalul care tocmai căpăta viață, a răspuns: "Lista se completează încă. Deocamdată, fără să stabilim în înșiruire nici o ierarhie, putem cita pe compozitorul german Karlheinz Stockhausen, pe Zygmunt Krauze, Włodzimierz Kotonski...". Astăzi, 28 de ediții mai târziu, nu putem decât să ne bucurăm cu toții că "Lista se completează încă..."

Elena APOSTOL

Franz Tröger: Musicboxes – ceasul mecanic

Pe 26 mai la ora 11 a avut loc, la sala de proiecții a UNMB, întâlnirea cu performerul și compozitorul german **Franz Tröger**. Structurată clar, discuția a constatat într-o prezentare a instrumentului – sau a familiei de instrumente – *cutie muzicală* sau *ceas mecanic*. Ne-a expus istoria sa, modul de funcționare – cu demonstrații, desigur –, a vorbit despre activitatea sa cu acest instrument dar și despre alți compozitori care au scris pentru ceas mecanic.

La început exista doar varianta cu 22 de sunete – acum există și cu 33. Din repertoriul existent, piesele care pot fi adaptate cel mai ușor sunt piese simple pentru pian sau chitară și anumite piese din muzica renașterii, de exemplu. Variante ale instrumentului pot fi găsite în Antichitate, dar și abordate de compozitori precum Mozart și Haydn.

Din punct de vedere tehnic, sunt implicate trei elemente: motorul (în acest caz *performerul* care rotește manivela pentru a deplasa cartela, purtătorul de informație (cartela perforată – cu un obiect special – în anumite locuri pentru a declanșa anumite note) și generatorul de sunet (dinții / pieptenele de metal care produce sunetele propriu-zise). Construcția și modul de „activare” duc la anumite limitări: dinamica practic inexistentă – toate sunetele au aceeași nuanță, intensitate; de asemenea durata sunetului este limitată / fixă.

Este un instrument imprecis, dar pentru Franz Tröger în aceste deficiențe se poate găsi farmecul ceasului mecanic; „Care este cel mai bun rezultat pe care îl pot scoate la suprafață din aceste imperfecțiuni?”

Franz Tröger a studiat (și absolvit) pianul, compoziția și muzicologia în München și Berlin. Activează ca director muzical și instrumentist la Stadttheater Basel, la Züricher Theater am Neumarkt și la E.T.A.-Hoffmann-Theater Bamberg. Se specializează în compoziția pentru ceas mecanic și totodată este profesor asociat Berliner Hochschule für Schauspielkunst.

Irina VESA

Corneliu Dan Georgescu – 80 de ani

Un eveniment care îl include pe **Corneliu Dan Georgescu**, este, sau ar fi normal să devină, un atractor al muzicienilor și publicului de înaltă ținută intelectuală. Cu atât mai mult cu cât, vorbim despre o aniversare marcată prin două acțiuni – o lansare de carte și vizionarea ultimului său film cu muzică proprie.

E greu să-l desparți pe creatorul Corneliu Dan Georgescu de gânditorul și teoreticianul Corneliu Dan Georgescu. Ambele ipostaze sunt remarcabile și se află într-o legătură orchestrată de o personalitate puternică ce se impregnează în orice ar face acest autor (lucrări muzicale, studiu, interviu, cronică, intervenție), astfel încât acest „orice” devine recognoscibil și un vehicul purtător de profunzime a ideilor ce se regăsesc acolo investite. Căci, la Corneliu Dan Georgescu, când ne lăsăm fascinați de profunzimea, adâncimea unei viziuni, ne trezim deodată proiectați la înălțime, la altitudinea preocupărilor sale ce survolează cu „ochi de vultur” atât propriul „peisaj” interior cât și pe cele ale altora.

A fost așadar, o mare bucurie să asist la lansarea primului său volum de studii și eseuri de muzicologie ce

adună contribuțiile sale de o importanță incomensurabilă pentru gândirea și practica muzicală din România și de pretutindeni – raportată atât la vremurile lor de apariție, cât și la cele prezente ori viitoare. De astfel de scrieri substanțiale avem nevoie, cele care ridică foarte sus ștacheta preocupărilor teoretice din sfera muzicii, oferind un model de implicare a autorului în actul cercetării și de deschidere a unor căi și moduri de reflecție, prin impulsurile uneori provocatoare (în cel mai bun sens) pe care aceste articole le dau.

Acest prim volum, ca și continuarea sa promisă, vin ca un fapt de necesitate pentru muzica și, în general, pentru cultura românească, pentru care le suntem recunoscători atât autorului, cât și celor care fac posibile aceste apariții (Muzeul Național George Enescu, Universitatea Națională de Muzică București, Editura Muzicală). Observ că am scris rândurile de mai sus și în numele altora, folosind un plural sugestiv, dar asta vine din convingerea mea că și cei care încă nu realizează cât de prețioase sunt aceste cărți, o vor face mai devreme sau mai târziu.

Evenimentul dedicat lui Corneliu Dan Georgescu s-a încheiat cu prezentarea filmului său *Principiul Fata Morgana*, în care imaginile și discursul sonor au conlucrat la realizarea unei meditații asupra iluziilor, emanând dintr-o stare fluidă, în care staticul și dinamicul păreau a face schimb de locuri, în funcție de “poziția” din care priveai și ascultai această propunere multimedia. Transformările continue, prin inconsistența iluzorie expres marcată, se uniformizau la nivelul întregului, precum curgerea unei ape. Utilizarea și a unor imagini de intenționată concretețe (dintre care am remarcat foarte multe biserică), ce “agățau” mari iluzii ale omenirii, alături de forme abstracte, făcea ca această creație, având un efect hipnotic, să îți scape printre degete.

Pentru mine nu a fost “dureros” să asist la expunerea, la “demascarea” relativității lucrurilor, a iluziilor prin care ne creăm realitățile, dar, mă gândesc că acest mesaj putea aduce altor spectatori, gânduri și emoții incomode. Privirea lui Corneliu Dan Georgescu asupra acestor aspecte, așa cum se putea observa în filmul *Principiul Fata Morgana*, este însă una detașată în întâlnirea cu mecanismul iluziilor și implicit, al deziluziilor, autorul fiind în același timp observatorul propriei sale opere, cumva din vecinătatea “norilor de pretutindeni” care apăreau printre imaginile folosite.

Desigur, un asemenea prilej de reflecție, prin contact cu aspecte fantomatice, cu “prezențabsențe”, poate avea o consecință de anulare a tot ceea ce oamenii au făcut sau trăit vreodată, și, în calitate de artist, recunosc că îmi place această atitudine non-atașată de propriile construcții – autogenerate ori împrumutate de la alții. Acesta pare a fi însă jocul, cu toate provocările lui. Conștientizarea relativității și a iluziilor nu ne împiedică să ni le trăim, uneori cu pasiune. Să fim statici și di-

namici în același timp. Implicați și detașați. Totul pentru o uitare memorabilă.

Ceea ce recomand și cititorului acestui text. Nu pretind că îl “înțeleg” pe Corneliu Dan Georgescu, sau că i-am “descifrat” intențiile și

creația (asa cum nu aş vrea nici despre mine să afirme cineva acest lucru). Ar fi păcat, pentru că există un mister al operei de artă, care acestui autor îi vine foarte bine și care ne dă tuturor prilejul de a ne declanșa propriile proiecții, reflecții și de a ne construi propriile iluzii în care să ne pierdem sau de care să devenim conștienți, de la caz la caz.

Să ne întâlnim cu bine la lansarea celui de al doilea volum de studii și eseuri și, de

fapt, să sărbătorim cu fiecare prilej întâlnirea cu Corneliu Dan Georgescu, un artist, gânditor și nu în ultimul rând, om de la care avem multe de învățat.

Irinel ANGHEL

In memoriam Tiberiu Olah și Liviu Glodeanu

Trecând în revistă, pe parcursul unui secol, pleiada de autori români din domeniul literaturii muzicale, unul din atributele esențiale ale caleidoscopului artistic se dovedește a fi diversitatea profilurilor creatoare. Anul acesta, deja tradiționalul **Simpozion de muzicologie** organizat în cadrul *Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi* a adus în prim planul atenției publicului două figuri distincte ale componisticii românești, două nume de o incontestabilă valoare, focusate către aspectele non-convenționale ale procesului creator : **Tiberiu Olah** și **Liviu Glodeanu**. Pentru amândoi, 2018 are conotație comemorativă, de la data nașterii lui Olah împlinindu-se nouăzeci de ani în timp ce Glodeanu ar fi trecut, în curând, pragul a opt decenii de existență. Soarta a hotărât ca Tiberiu Olah să plece din această lume în 2002, iar Liviu Glodeanu să o părăsească prematur la aproape patruzeci de ani, în 1978. Proeminența operei lor a influențat, însă, formarea unor tineri compozitori, în aceeași măsură în care și-a lăsat amprenta asupra întregii creații muzicale autohtone.

Inspirată, la fel ca atunci când, acum un deceniu, a alcătuit, îngrijit și adnotat ediția princeps a volumului *Restituiri* – ce reunește nu doar scrieri relevante ale lui Tiberiu Olah ci și o mare parte a interviurilor, studiilor, articolelor și cronicilor care i-au fost dedicate – fosta sa studentă, **Olguța Lupu**, a coordonat și Simpozionul din acest sfârșit de primăvară; au răspuns invitației sale compozitori, interpreți și muzicologi precum Corneliu Dan Georgescu, Sabina Ulubeanu, Iulia Cibișescu-Duran, Bogdan Vodă, Mihai Pintenaru, Vlad Văidean, Valentina Sandu-Dediu, Florinela Popa, Andrei Tănăsescu, Veturia Dimoftache și Grigore Cudalbu care au elaborat comunicări centrate asupra întrepătrunderii aspectelor biografice cu cele creatoare, definitorii pentru structura celor două personalități componistice menționate.